

•เขียนโดย Administrator•

•วัน•พุธ•ที่ 24 •ตุลาคม• 2012 เวลา 21:35 น. • - •แก้ไขล่าสุด• •วัน•พฤหัสบดี•ที่ 25 •ตุลาคม• 2012 เวลา 09:11 น. •

เมื่อราวประมาณ พ.ศ.๑๒๕๐ พญาลาวะ จักรราชแห่งเมืองเงินยางเชียงแสน ได้ส่งบุตรชายชื่อว่าลาวก้อ ซึ่งเป็นเจ้าเมืองเวียงพางคำปกครองถึงคว้นกวางซึ่งอยู่ฝั่งซ้ายของแม่น้ำแม่สาย(บ้านกวางช้างมูบ) ต่อมาได้เกิดอุทกภัยแม่น้ำแม่สายได้ท่วมเมืองทั้งหมด ชาวเมืองบางส่วนที่อยู่ลุ่มแม่น้ำได้ถูกน้ำป่าพัด กระจัดกระเจายตายและสูญหาย พญาลาวก้อ จึงแสวงหาชัยภูมิใหม่ที่มีความปลอดภัยและอุดมสมบูรณ์ โดยอาศัยอยู่ตามที่ราบริมฝั่งแม่น้ำยม ตั้งเมืองใหม่ชื่อว่า “เวียงทอง” เพราะบริเวณนี้มีแร่ทองอยู่พอสมควร คำว่าเวียงทอง หมายถึง เวียงที่แข็งแรงอย่างกับทอง และได้สร้างวัดขึ้นคือ วัดหลวงเชียงแสน ปัจจุบันเป็นวัดร้างบริเวณโรงเรียนบ้านเขื่อนสุนทร และวัดหลวงเวียงทอง(บริเวณวัดร้างทองเคศ) ต่อมาพญาลิ้นทองได้มาสร้างวัดเวียงทองฝั่งหมี (วัดทองเคศเก่า) และได้มีการขุดคูเมืองตั้งแต่แม่น้ำยมบริเวณบ้านเขื่อนคำลือ ผ่านหลังวัดน้ำบ่อจรดบ้านไชยามาศย์ ปัจจุบันยังมีร่องรอยคูเมืองอยู่เป็นบางแห่ง ขณะที่กำลังขุดคูสร้างเมืองอยู่นั้น ภรรยาของพญาลิ้นทองได้ไปทำพิธีลอยสังขารตรงหน้าวัดหลวงเวียงทองได้พลัดตกไปในวังน้ำลึกและจมน้ำตาย ชาวบ้านจึงขนานนามวังน้ำลึกดังกล่าวว่า วังแม่เจ้าจนถึงปัจจุบันนี้

ในสมัยของพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๓) ถึงสมัยของพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕) ของกรุงรัตนโกสินทร์ ได้แบ่งเขตการปกครองโดยพญาคำเขื่อนปกครองบ้านป่าเป้า (บ้านเขื่อนคำลือ) พญาไชยามาศย์ปกครองบ้านสันป่าแยะ (บ้านไชยามาศย์) ต่อมาพ่อขุนเวียงทองทำนุ (กำนันชัย วุฒิเจริญ) ได้มาปกครองแขวง หลังจากนั้นแขวงเวียงทองได้ยกฐานะเป็นตำบลเวียงทองจนถึงปัจจุบัน ตามที่เอกสารบางฉบับได้กล่าวข้อมูลว่า พญาทั้ง ๓ คือ พญาลิ้นทอง, พญาคำเขื่อน, พญาไชยามาศย์ เป็นพี่น้องร่วมตระกูลเดียวกันนั้น ไม่มีเอกสารหรือหลักฐานที่บ่งบอกชัดเจน แต่มีบันทึกของหลวงปู่ครูบากันธา คันธาโรและพระสยามสิริบุญโญ ว่าอยู่คนละยุคสมัยกัน จึงพอสันนิษฐานได้ว่าไม่ได้เป็นพี่น้องกัน

ปัจจุบันตำบลเวียงทองแบ่งการปกครองเป็น ๑๒ หมู่บ้าน หมู่ที่ ๑, หมู่ที่ ๑๒ บ้านไชยามาศย์ หมู่ที่ ๒, ๓, ๔ บ้านทองเคศ หมู่ที่ ๕ บ้านโพธิ์สุนทร หมู่ที่ ๖ บ้านน้ำบ่อ หมู่ที่ ๗, ๑๐ บ้านเขื่อนคำลือ หมู่ที่ ๘, ๑๑ บ้านผาสุก หมู่ที่ ๙ บ้านเวียงทองใหม่ อาณาเขตติดต่อ ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลป่าเมต อำเภอเมืองแพร่ ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลร่องกาศ อำเภอสูงเม่น ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลนาจักร อำเภอเมืองแพร่ ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลตำมอก อำเภอลอง ด้านการปกครอง เจ้าอาวาสรูปแรกวัดตำบลเวียงทอง วัดไชยามาศย์ พระมหาจัย วัดทองเคศ (เดิม) ครูบาเกศา วัดทองเคศ (ใหม่) พระอธิการทอง อาภาจาโร วัดโพธิ์สุนทร หลวงปู่คุบากาวิน วัดน้ำบ่อ ครูบาธรรมะสละ วัดเขื่อนคำลือ ครูบาอภิชัย วัดผาสุก ครูบาศรีวิ วัดป่าเวียงทอง (อ.) พระมหาสุนทรอินทร์สุทธิญาณ

กำนันคนแรก นายชัย วุฒิเจริญ (พ่อขุนเวียงทองทำนุ) นายแบ่ง วุฒิเจริญ (กำนันตำบลเวียงทอง) ผู้ใหญ่บ้านคนแรก หมู่ที่ ๑ นายเทพ คนศิลป์ หมู่ที่ ๒ นายวัง เขียวสด หมู่ที่ ๓ นายชุมตะ ชุ่มเขย หมู่ที่ ๔ นายปัญญา เวียงนาค หมู่ที่ ๕ นายसान เจริญยิ่ง หมู่ที่ ๖ นายรส แก้วพรม หมู่ที่ ๗ นายสอน นาทิพย์ หมู่ที่ ๘ นายจันทร์ตะเข้มชื่น หมู่ที่ ๙ นายจรรุญ สันป่าแก้ว หมู่ที่ ๑๐ นายเหม่ง คำหม่อม หมู่ที่ ๑๑ นายสนั่น นาทิพย์ หมู่ที่ ๑๒ นายจำเริญ จินดาเสน

ครูใหญ่คนแรก โรงเรียนบ้านเวียงทอง นายแสน บัญญาจาง โรงเรียนบ้านผาสุก นายรัศมี ทุ่งมีผล โรงเรียนบ้านเขื่อนสุนทร นายคำหมื่น หงส์ทอง โรงเรียนเตรียมปริญญาอนุสรณ์ นายเพชร เขียนงาม (ปัจจุบันมาเรียนรวมที่โรงเรียนบ้านเวียงทอง)

•เขียนโดย Administrator•

•วัน•พุธ•ที่ 24 •ตุลาคม• 2012 เวลา 21:35 น. • - •แก้ไขล่าสุด• •วัน•พฤหัสบดี•ที่ 25 •ตุลาคม• 2012 เวลา 09:11 น. •

ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้าน บ้านไชยยามาศ ตั้งชื่อตามผู้ก่อตั้งหมู่บ้าน คือ พญาไชยยามาศ แต่เดิมชื่อว่าบ้านสันป่าแย้ เพราะมีแย้ (สัตว์เลื้อยคลาน) อาศัยอยู่มาก บ้านทองเคศ ตั้งชื่อตามผู้ก่อตั้งหมู่บ้าน คือ พญาลันตอง และครูบาเกศา บ้านโพธิ์สุนทร บริเวณวัดมีต้นโพธิ์ ๔ ต้น ที่สวยงาม บ้านเขื่อนคำลือ ตั้งชื่อตามผู้ก่อตั้งคือ พญาคำเขื่อน บ้านผาสุก ตั้งตามภูมิประเทศ เพราะที่ทำน่าน้ำหน้าวัดมีลานผาที่สวยงาม บ้านน้ำบ่อ ตั้งชื่อตามบริเวณหน้าวัดมีบ่อน้ำไหลลง มีน้ำใสสะอาด

เหตุการณ์สำคัญในอดีต ที่ทำให้ประชาชนในหมู่บ้านประทับใจจนถึงทุกวันนี้ ปี ๒๕๑๘งานพิธีพุทธาภิเษก ปุ๊กเสกเหรียญหลวงพ่อก้าว อินทจักรโก ปี ๒๕๔๖หม่อมเจ้าจันทรรักษ์ศรียุคล เสด็จมายกยอดฉัตรทองคำที่วัดไชยยามาศแล้วเสด็จไปเยี่ยมชมวัดทองเคศและวัดโพธิ์สุนทร ปี ๒๕๓๙ สมเด็จพระองค์เจ้าโสมสวลีพระวรชายาทินัดตามาศย์ ประทานถ้วยรางวัลแข่งขันเรือยาวประเพณี

เหตุการณ์สำคัญในอดีต ที่ทำให้ประชาชนในหมู่บ้านจดจำมาถึงทุกวันนี้ ปี ๒๔๙๓ ข้าวยากหมากแพง กินหัวเผือก, มัน แทนข้าว ปี ๒๔๙๕, ๒๕๐๔, ๒๕๑๑, ๒๕๓๘ เกิดอุทกภัยน้ำท่วมอย่างหนัก ปี ๒๕๓๘ เกิดอุทกภัยน้ำท่วม ทำให้ตลิ่งวัดทองเคศ(เก่า)พังจนถึงวิหาร ชาวบ้านจึงย้ายพระพุทธรูปไปประดิษฐานไว้ที่ปลอดภัย

เครื่องมือที่ใช้ในการประกอบอาชีพที่สำคัญของประชาชนในหมู่บ้าน แอก, ไถ, เมือ (คราด), จอบ, เสียม, แห, ยอ, สวิง, โซ, เลื่อนลันดา, กบ แต่ปัจจุบันใช้เครื่องจักรเป็นส่วนมาก

อาหารพื้นถิ่นในหมู่บ้าน น้ำพริก แกงแค แกงอ่อม แอบบอน ห่อหนึ่ง แกงฮังเล ลาบ แคบหมู จิ้นปิ้ง แอบปลา แกงและยำหน่อไม้ ยำไก่ ส้าวม

ประเพณี วัฒนธรรมที่สำคัญในหมู่บ้าน การเทศน์มหาชาติ ตำนก้วยสลาก รดน้ำดำหัว แข่งขันเรือยาว นมัสการพระธาตุการแสดงศิลปวัฒนธรรมในหมู่บ้านทั้งอดีตและปัจจุบัน ฟ้อนเจิง ตีกลองสะบัดชัย กลองปู่จา ฟ้อนเล็บ ฟ้อนกลองอี๊ด งานแกะสลักไม้ เครื่องแขวน ตุง

การแต่งกายของประชาชนในหมู่บ้านทั้งอดีตและปัจจุบัน อดีต ชาย เสื้อหม้อห้อม กางเกงขา ก้วย ผ้าขาวม้าคาดเอว หญิง เสื้อหม้อห้อม ชิ่นແທ້ ปัจจุบัน แต่งกายตามสมัยนิยม

แหล่งท่องเที่ยวของหมู่บ้าน ผลิตภัณฑ์บ้านฝ้าย พระธาตุเจดิสะหีโยธา พระธาตุสุริมาโพธิ์พระธาตุศรีดอนชัย พระธาตุศิลาทอง

ลักษณะภาษาพูดในหมู่บ้าน ภาษาไทยล้านนา กำเมือง

โบราณสถาน โบราณวัตถุในหมู่บ้าน พระพุทธรูปโบราณ วัดทองเคศเก่า อนุสาวรีย์ ๓ พญา พญาลันทอง (วัดทองเคศ), พญาไชยยามาศ (วัดไชยยามาศ), พญาคำเขื่อน (วัดเขื่อนคำลือ) บ่อน้ำวัดน้ำบ่อ พระธาตุสุริมาโพธิ์ วัดโพธิ์สุนทร พระธาตุเจดิสะหีโยธา วัดไชยยามาศ พระธาตุศรีดอนชัย วัดเขื่อนคำลือ พระธาตุศิลาทอง

•เขียนโดย Administrator•

•วัน•พุธ•ที่ 24 •ตุลาคม• 2012 เวลา 21:35 น. • - •แก้ไขล่าสุด• •วัน•พฤหัสบดี•ที่ 25 •ตุลาคม• 2012 เวลา 09:11 น. •

วัดน้ำบ่อ เรือยาวโบราณวัดผาสุก วัดเขื่อนคำลือ วัดโพธิ์สุนทร วัดทองเกศ หอไตรวัดเขื่อนคำลือ

พิธีกรรม ความเชื่อ ๑. ปูजाท้าวทั้งสี่ ๒. สะเดาะเคราะห์ ๓. คนทรงเจ้า ๔. ต่อกระดุก ๕. สืบชะตา ๖. บายศรีสู่ขวัญ ๗. ถอนพิษ (เป่า)

ปราชญ์ชาวบ้าน ด้านศาสนา สู่ขวัญ บายศรี พิธีกรรม

๑. นายณรงค์ วุฒิจริฎ อายุ ๖๕ ปี บ้านเลขที่ ๒/๕ หมู่ ๑ บ้านไชยมาตย์

๒. นายพิน อนามัย อายุ ๗๕ ปี บ้านเลขที่ ๗๓/๑ หมู่ ๒ บ้านทองเกศ

๓. นายประสาน ใจสบาย อายุ ๔๘ ปี บ้านเลขที่ ๙๖/๔ หมู่ ๓ บ้านน้ำบ่อ

๔. นายชาย สารดี อายุ ๗๘ ปี บ้านเลขที่ ๖๐/๑ หมู่ ๔ บ้านโพธิ์สุนทร

๕. นายทาน ปาละกุล อายุ ๗๓ ปี บ้านเลขที่ ๔๒ หมู่ ๗ บ้านเขื่อนคำลือ

๖. นายประยูร เขื่อนเพชร อายุ ๗๕ ปี บ้านเลขที่ ๑๐๐/๒ หมู่ ๑๐ บ้านเขื่อนคำลือ

๗. นายมา จันตาค้า อายุ ๘๐ ปี บ้านเลขที่ ๑๒/๑ หมู่ ๑๑ บ้านผาสุก

ด้านสมุนไพร

๑. นายถ่วง สุนันทเวียงทอง อายุ ๘๕ ปี บ้านเลขที่ ๙๙/๑ หมู่ ๑๐ บ้านเขื่อนคำลือ

๒. นางบัวผืน ทิพย์สุทธิ อายุ ๖๕ ปี บ้านเลขที่ ๕๐/๑ หมู่ ๒ บ้านทองเกศ

ด้านศิลปวัฒนธรรม

พระใบฎีกาศักดา สีลสุทธิ อายุ ๓๕ ปี วัดโพธิ์สุนทร

นายปอน เวียงนาค อายุ ๖๘ ปี บ้านเลขที่ ๕ หมู่ ๗ บ้านเขื่อนคำลือ

นายเหม่ง คำหม่อม อายุ ๘๑ ปี บ้านเลขที่ ๑๐๕ หมู่ ๑๐ บ้านเขื่อนคำลือ

นายพุทธิคุณ ก่อทอง อายุ ๒๒ ปี บ้านเลขที่ ๑/๘ หมู่ ๑ บ้านไชยามาศย์

ด้านศาลาอาคมเป่าเสก

นายแปลง แก้วศ อายุ ๗๖ ปี บ้านเลขที่ ๕๒ หมู่ ๘ บ้านผาสุก ต่อกระดุก

นางดี จันกระจ่าง อายุ ๘๖ ปี บ้านเลขที่ ๑๒๑ หมู่ ๑๑ บ้านผาสุก ฮ่างข้าว

นางเพ็ญ ศรีจำเริญ อายุ ๗๒ ปี บ้านเลขที่ ๒๐/๒ หมู่ ๑๑ บ้านผาสุก คนทรงเจ้า

นางไหล เจริญยิ่ง อายุ ๗๘ ปี บ้านเลขที่ ๔๖/๑ หมู่ ๕ บ้านโพธิ์สุนทร เข็ดย่า

•เขียนโดย Administrator•

•วัน•พุทธ•ที่ 24 •ตุลาคม• 2012 เวลา 21:35 น. • - •แก้ไขล่าสุด• •วัน•พฤหัสดี•ที่ 25 •ตุลาคม• 2012 เวลา 09:11 น. •

นางปึก เชียงมณี อายุ ๗๘ ปี บ้านเลขที่ ๗๗ หมู่ ๕ บ้านโพธิ์สุนทร หมออดู

บรรณานุกรม

องค์การบริหารส่วนจังหวัดแพร่. (๒๕๕๐). ประวัติศาสตร์เมืองแพร่. แพร่ : เมืองแพร่การพิมพ์, หน้า ๑๑๗ กั้นธาคันธาโร. (๒๕๗๒). ประวัติการก่อสร้างวัดฝางหมื่น (สมุดบันทึก). สยาม สิริปัญญา. (๒๕๕๐). ตำนานบ้านเวียงทอง. เวียงแพร่ (เอกสารอัดสำเนา). สุจินธรรมคุณ ผู้สัมภาษณ์ สาทร เทพศิริพันธุ์, เรื่อง ประวัติตำบลเวียงทองและวัดเขื่อนคำลือ. ๕ พ.ค. ๒๕๕๕ นิคม สุทธิโม. ผู้สัมภาษณ์, พงศ์สวัสดิ์ จินตามณี, เรื่อง ประวัติตำบลเวียงทองและวัดทองเกศ. ๗ พ.ค. ๒๕๕๕ ทา คำชาติ. ผู้สัมภาษณ์ เรื่อง ประวัติวัดทองเกศ, สุนันทา ดอกสลิด. ๑๕ พ.ค. ๒๕๕๕. เรื่อง ประวัติวัดผาสุก และตำบลเวียงทอง. ประसार ใจสบาย. ผู้สัมภาษณ์. สุเทพ สันป่าเป้า. ๑๐ พ.ค. ๒๕๕๕. เรื่อง ประวัติวัดและหมู่บ้านน้ำบ่อ. พุทธิคุณ ก่อทอง ผู้สัมภาษณ์, รจนา กาศลังกา. ๒๐ พ.ช. ๒๕๕๕. เรื่อง ประวัติตำบลเวียงทอง. คณะกรรมการรวบรวมข้อมูล ตำบลเวียงทอง ๑-๒๐ พ.ค. ๒๕๕๕

•เขียนโดย Administrator•

•วันพุธที่ 24 ตุลาคม 2012 เวลา 21:35 น. • - •แก้ไขล่าสุด • •วันพฤหัสบดีที่ 25 ตุลาคม 2012 เวลา 09:11 น. •

